

Tisztelt II. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal, kedves dr. Silye Tamás!

Köszönöm az adatigénylésem kapcsán küldött újabb információkat és véleményeket!

Örömmel veszem a közlésüket, hogy a korábbi közlésükkel ellentétben, hogy megsemmisítik a jegyzőkönyvezés céljából készített hangfelvételeket, ami jogszabályba ütközik, kisebb-nagyobb részüket mégsem semmisítik meg, ha egyelőre nem is hajlandók közölni, hogy van-e rendszer abban, hogy mit igen, mit nem.

A belehallgatás lehetőségével egyelőre nem akarok élni, mert az a felhasználási céljaimnak nem felel meg, és mert véleményem szerint a törvény feljogosít arra, hogy másolatot kapjak az adatokról.

Az előző levelükből kiderül, hogy a hangfelvételen együtt szerepel a nyílt és zárt ülés. A zárt ülésről készült rész kivágása nem új adat előállítása, ahogy az utolsó levelében állítják, hanem a meglévő adatok meg nem ismerhető részének felismerhetetlenné tétele, eltávolítása, aminek elvégzését a jogszabály előírja, mielőtt az adatot szintén a jogszabály szerint kiadják.

A jegyzőkönyvekből kiderül, hogy az ülések hangfelvételein jól meghatározható, általában egyetlen összefüggő időintervallumban van a meg nem ismerhető adat. Ennek eltávolítása kevesebb munka, mint pl. az esetleges személyes adatok felismerhetetlenné tétele, eltávolítása egy előterjesztés mellékletéből. Ráadásul, míg a hangvágás pár perces időigénye minden felvételre érvényes, ezzel szemben egy előterjesztés-melléklet anonimizálásának időigénye a jellegétől és terjedelmétől függően nagyon különböző lehet. Ami szintén nem az önöknél lévő adatok szerkesztése új adat előállítása céljából, hanem jogszabályban előírt kötelesség a honlapon való közzététel vagy adatigénylés alapján kiadás előtt.

Továbbá, hatalmas az időigény különbsége, ha a jegyzőkönyv engem érdeklő, de érthetetlennek és hiányosnak tűnő részei helyett a saját leíratot a Polgármesteri Hivatalban készíteném el. A leírat készítése úgy folyik, hogy a hangfelvételt gyakran megállítjuk, és vissza is tekerjük, egészen addig, amíg a leírat pontosan tartalmazza, amit a hangfelvétel rögzített. Képzelve el ezt úgy, hogy az önök lejátszó készülékén a hivatali dolgozó az én instrukciómra végzi, vagy hogy felügyeli, ahogyan én végzem, nehogy nem megismerhető részre mozgassam a hangfelvételt. Olyan abszurd pazarlása volna ez a munkaerőnek a másolat készítésének minimális időigényéhez képest, hogy - ha van tudomásuk a leíratkészítés módjáról - nem is értem, hogyan juthatott eszükbe a hivatalban történő meghallgatás ötlete.

Azonosulok azzal, hogy a hivatalnokok méltányos munkaterheléssel és hatékonyan végezhessek a munkájukat. Még inkább úgy keretezve, hogy hatékonyan és méltányosan működjön a helyi közigazgatás, és hogy kölcsönösen legyünk tekintettel egymásra.

Úgy gondolom, ennek első feltéte, hogy a szabályokat tartsák be az önkormányzatnál, és ne keverjék a szokásaikkal. Az önkormányzat több képviselője, köztük két alpolgármester csatlakozott az Ez a Minimum! programhoz, mely a jogszabályi követelményeken túlmenő vállalásokat is tartalmaz az átlátható működés és számonkérhetőség érdekében, az ezzel foglalkozó civil szervezetek és újságírók tapasztalatai alapján. Az önkormányzat határozatban vállalta a közérdekű adatok megismerésének és közzétételének rendjéről szóló korábbi normatív határozatának, a saját SZMSZ-ének, a cégei átláthatóságának a vizsgálatát. 3,5 év óta ennek csak a halasztásait találtam meg a jegyzőkönyvekben, a határozat végrehajtására és a vizsgálat megállapításaira sehol nem hivatkoznak.

Több területen további évekig továbbra sem biztosították a törvényes minimumot, és van terület, ahol most sem biztosítják. Egy példára hivatkozom: az, hogy csak 1,5 éve hajlandók közzétenni a honlapon azokat az előterjesztéseket, amelyeket az önkormányzati bizottságok átruházott

hatáskörben tárgyalnak, hosszú ideje évente százával ismételt törvénytörő gyakorlatot jelentett, melyet visszamenőleg nem pótolnak, erre vonatkozó programjuk, ütemtervük nincs vagy nem nyilvános. Emiatt, ha valakinek olyan előterjesztésre van szüksége, amelynek automatikusan elérhetőnek kell lennie a honlapon, közérdekű adatként kell igényelnie, ami a hivatal és az ügyfelet olyan plusz munkára kényszeríti, amire az önkormányzat jogkövetése esetén nem lett volna szükség. Ezért kizárólag a jegyző és a polgármester felel, akit a jegyzőkönyvek szerint két évig tartó informális győzködéssel lehetett rávenni a jogkövetésre. Kifogásolom azt a kommunikációjukat is, hogy az ügyfélnek felróják, ha él a jogával.

Annak, hogy a bizottsági előterjesztéseket más önkormányzatoknál kb. 15 éve, itt valószínűleg csak 1,5 éve, és többszöri képviselői beavatkozásra hozzák nyilvánosságra, következménye van a bizottsági ügyintézők tapasztalatára is, ami szerintem nekik sem jó. A KKSZL Bizottságnak, melynek témáival a legtöbbször dolgozom, nem csak a jegyzőkönyvei tűnnek sokkal kevésbé használhatónak, mint más bizottságokéi, hanem az előterjesztéseit is kevésbé használhatóan, előfordul, hogy olvashatatlanul töltik fel. Nem különálló fájlként, összezipelve, hanem egy Word dokumentumként mindent. Az eredetileg .xls, .pdf stb. állományok beillesztése hol sikerül, hol nem, utóbbi esetben pl. a táblázat hiányos, nem olvasható. Ezt nem az ügyintéző hibájának tartom, hiszen mindenkinek segítségre és tapasztalatra van szüksége, más bizottsági ügyintézőktől és a feladatot legjobban megoldó más önkormányzatoktól, hogy időtakarékos, ügyfélbarát, hatékony megoldásokat tudjon alkalmazni. Más önkormányzatoknál, ahol nem csak 1,5 éve, hanem tízszer ennyi ideje teljesítik a törvényi előírást, a bizottsági ügyintézőknek éppen ennyivel több lehetőségük volt tapasztalatot szerezni és másoktól tanulni.

Gondolom, azt hivatalos eljárásban mégsem hivatkoznák, hogy a szövegszerkesztő szoftver magabiztos használatának megtanulása túlságosan leterheli a polgármesteri hivatal, és ezért nem tudják vállalni az előterjesztés olvasható közzétételét vagy a nem megismerhető adatok eltávolítását az eredeti iratból. Ezzel ellentétben, a hanganyagból a zárt ülés felvételének kivágása esetében, ugyanilyen jellegű kifogással élnek.

Megnéztem, mindkettő általános iskolai informatikai tananyag. Amivel szintén nem csúfolódní akarok, gyakori, hogy felnőttként, munkahelyen vagy önképzéssel kell olyat tanulnunk, amely a gyerekeknek jobban is megy. Úgy gondolom, elvárható önkéntől hogy törekedjenek a megoldásokra, jelen esetben az adatigénylés jogszerű teljesítésére. Hogy ha szükséges, vállaljanak első alkalommal 10-15 perc tanulást vagy önképzést, utána már pár perc alatt megy. Vagy szervezzék a hivatali munkát úgy, hogy munkát az végezze el, aki rendelkezik ezzel az ismerettel. Nyilván semmi közöm hozzá, de abszurdnak tartom, hogy 2023-ban ilyenekkel utasítsák el, hogy a jogommal élve, másolatot kérjek a hanganyagról.

Egy ismerősöm, aki a IV. kerületi önkormányzattól igényli a képviselő-testületi videók felvételét, nem hitte el, hogy hivatali iratban megjelenik arra hivatkozás, hogy a hivatalban nem tudják vagy nem akarják megoldani, hogy a zárt ülés anyagát kizsedjék a másolatból. A szemében ez olyan, mintha azt mondanák, hogy a szövegszerkesztőben nem tudják kezelni ezt a funkciót.

Nincs ellenemre, hogy a NAIH állásfoglalását kérem, és akármi is lesz az, azt gondolom, tanulságos és sokat hivatkozható lehet a jövőben. Még az is hasznunkra lehet, hogy éppen az ország egyik leggazdagabb településének polgármesteri hivatalából származnak olyan közlések, hogy kapacitás hiányában nem tudják megoldani a hangfelvételek kötelező tárolását vagy a hanganyagokról kötelezően kiadandó másolatok nem kiadható részeinek eltávolítását.

Úgy látom, ennél az önkormányzatnál sem képviselőtől, sem állampolgártól nem szoktak hozzá a humán közszolgáltatások kapcsán nyilvános kérdésekhez és véleményekhez. Az ezzel foglalkozó önkormányzati bizottság jegyzőkönyvei az elhangzottokról hiányos és ellentmondásos válogatás, az önkormányzat többi bizottságának és a képviselő-testületnek a jegyzőkönyveihez képest. A kérdezni-

és mondanivalóval rendelkező képviselőnek még azt a jogát sem biztosítják, hogy a saját hozzászólásai úgy legyenek jegyzőkönyvezve, ahogy elmondja. Ha a nyilvánosság csak a bizottsági üléseket jelenti, de a kérdésekről és vitáról tájékozódni a jegyzőkönyvekből sem engednek, az szintén sok plusz adatigénylést generálhat. Ez teljesen elkerülhető lenne az átláthatóságot jobban szem előtt tartó, és hatékonyságra törekvő önkormányzati működés esetén.

Pl. a jegyző törvényességi észrevételt ír a bizottságnak, amit az ülésen szó szerint felolvasnak, az egyik képviselőn a jegyzőkönyv szerint többször számonkérnek, ugyanakkor a jegyzőkönyvben semmi nincs a jegyzői észrevétel tartalmából. Vagyis az önkormányzat vezetői használják a jegyzői tekintélyt, hogy a képviselőknél keresztülvigyék az akaratukat, de nem teszik lehetővé, hogy a kormányhivatal és az állampolgárok a jegyzőkönyvből megismerhessék, hogyan. Arra kényszerítenek, hogy külön adatigényléssel kérjem ki, majd a jegyző így sem teszi megismerhetővé a vitában elhangzott érvelését, amely a vita összes elemével, a törvény erejénél fogva nyilvános. A jegyző annyira jogkövető, hogy nem is válaszol, viszont egy másik ügy kapcsán felróják az adatigénylőnek, hogy megterheli a hivatalt. A jegyzőkönyvet hitelesítik, a képviselőknél nincs véleményük az eljárásról. Így viszonyul az átláthatósághoz az az önkormányzat és hivatal, amely azt mondja magáról, hogy elkötelezett az átláthatóság mellett.

Hogy nem állapítottak meg költségtérítést az adatigényléseim után, a jószívűségük mellett felhehetően közrejátszott, és ez a közeljövőre is vonatkozik, hogy a jogszabály nem teszi lehetővé. Érdekes lenne végigvinni olyan eljárást, amiben a hatályos jog szerint nem létező költségtérítést próbálnak fizettetni az adatigénylővel, esetleg olyan információ kapcsán, amely közzétételének jogsértő elmulasztásával az adatigénylőt feleslegesen dolgoztatják.

A hatályos 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet nem tartalmaz olyan tételt, amely alkalmazható az én közérdekű adat iránti igényléseimre. A 382/2022. (X.10.) Korm. rendelet fél éve hatályon kívül helyezte a rendeletnek azokat a részeit, miszerint az adatigénylőtől költségtérítés igényelhető az adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő-ráfordítás után, mint az igényelt adat felkutatása, összesítése és rendszerezése, az igényelt adat adathordozójáról másolat készítése és a másolaton a meg nem ismerhető adatok felismerhetetlenné tétele.

De ismétlem, a beadványaimban figyelembe veszem, amit többször jeleztem is, hogy az apparátus ésszerű és méltányos munkaterhelése mellett támasztom azt az elvárást, hogy a jogszabályoknak és a saját határozataiknak tegyenek eleget, és javítsák az önkormányzat átláthatóságát. Az önkormányzat jegyzőkönyvei szerint (azokban, amelyekben azt írják le, ami elhangzik, és nem annak szubjektív válogatását) a jegyző és a polgármesterhelyettes az, aki nem látja értelmét plusz forrásnak és szervezetfejlesztésnek az átláthatóság javítására, ami képviselői javaslatra merült fel, és általánosabban a képviselő-testület 2019 végi három határozata is tartalmazza. A jegyző úgy gondolja, tényszerűen tévesen, hogy a hivatalának átláthatósága az önkormányzatok között kiemelkedő. A hivatalon kívüli megfigyelőkkel, adathasználókkal, átláthatósági szakértőkkel való megbeszélést homályos okból elutasítják a polgármesterrel együtt, aki az idevágó ígéretét nem teljesíti.

Az Alaptörvény előtti AB határozatok esetleges felülvizsgálata, az önkormányzati működés állampolgári megismerhetőségének, a rendszerváltás utáni húsz év eredményeinek szűkítése perspektívájában: A NAIH állásfoglalásai és az átláthatósági civil szervezetek tájékoztatói alapján, melyeket nagyjából ismerek, nem emlékszem olyan utalásra, hogy ennek igénye bárki részéről felmerült volna. (Felteszem, a 22/2012. (V. 11.) AB határozatra gondoltak, ha nem is erre hivatkozik a levelük; az általam ismert forrás ajánlja még a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat indoklás részében lefektetett elveket is.) Ha az önkormányzatuknál a bizottsági működés nyilvánossága kapcsán esetleg felmerül annak igénye, hogy (ha jól értem) AB felülvizsgálatot kezdeményezzenek, és erre van szakmai kapacitásuk is, az bizonyára nagy jelentőségű döntést eredményezhetne.

Az önkormányzatokra vonatkozóan, a jogalkotás pillanatnyi trendjének - nemzetközi környezet hatására - inkább az ellenkezőjét, az információszabadság bővítését érzékelem. Az egyik Ez a Minimum! szervezet segédanyagából tájékozódttam:

https://k.blog.hu/2023/01/04/adatigenylok_figyelem_uj_informacioszabadsag_szabalyok_2023-toi

(Innen szereztem először tudomást arról is, hogy az önök által alkalmazni kívánt költségtérítési lehetőségek tavaly hatályukat veszítették, aztán megnéztem a kormányrendeleteket.)

A válaszukban fontos dolgokat vetnek fel, és teljesen megértem, hogy a hivatali apparátusnak megterhelő, ha felpörög az állampolgári érdeklődés és az információszabadság szabályok alkalmazása. Ezért fokozódik a döntéshozók felelőssége is, és azt gondolom, méltánytalan és célszerűtlen a végrehajtó apparátust ebben magára hagyni. Ezért ezt a választomat elküldöm az Ez a Minimum! programhoz csatlakozott II. kerületi önkormányzati képviselőknek, a jegyzőnek és a jegyzői igazgatónak is.

Az átláthatósági szabályaikkal kapcsolatban néhány napon belül minden eddiginél részletesebb adatigénylést adok be. Éppen azért, mert nem találom nyomát a képviselő-testület vonatkozó határozatait és a jegyzőkönyvekben olvasható polgármesteri ígérek teljesítésének. Annál több nyomát vélem látni az önkormányzat jegyzőkönyveiben (amelyeket az elhangzottaknak megfelelően vezetnek, ez is a tétje, hogy így tegyék), hogy a témát rendszeresen szóvá tevő képviselő csak ígéreteket kap, melyek nyomán nincs lényeges változás.

Nem öncélú, hogy ilyen hosszú a válaszem, és a következő adatigénylésem terjedelme sem. A témában régebb óta tapasztalatokat szerző és a II. kerületi gyakorlatoktól elámult állampolgár nagyon tökéletlen eszközeivel kérdezek rá hasonlókra, mint amikre az önkormányzat saját döntései szerint kellene. Úgy gondolom, kötik önöket azok a határozatok, hogy az átláthatósági gyakorlataikat felülvizsgálják, a törvényi és azon felül vállalt intézkedésekről a véleményüket a döntéshozók nyilvánosan, hivatkozható módon megfogalmazzzák, az elhatározott fejlesztések ne csak csak ígérekben, hanem kötelező döntésekben jelenjenek meg, amelyhez felelősöket és határidőket rendelnek. Vagy mondják ki, hogy az önként vállaltat nem akarják, de ne keverjék össze azzal, hogy a kötelezőt nem végzik el.

A fenti levelem szövege megtalálható az alábbi tárhelyen is (kommentelhető link):

<https://docs.google.com/document/d/1A005wMKJXsTR-upedAPHgleYI3RMfBFe/edit?usp=sharing&oid=108717232453371920964&rtpof=true&sd=true>

Az előzmények és az adatigénylés szövege itt:

https://kimittud.hu/request/bizottsagi_ulesek_nyilt_napirend_3#incoming-31500

A kapcsolódó más adatigényléseim az Átlátszó KiMitTud platformján, a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal adatgazdára keresve itt:

https://kimittud.hu/body/budapest_fvros_ii_kerleti_nkormnyzat_polgrmesteri_hivatal

Köszönettel és üdvözlettel:

Bódis Lajos